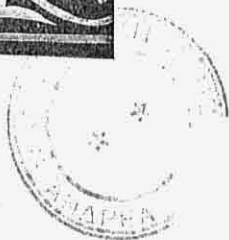

ΓΕΡΑΜΑΤΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ

ναστενάζοντας με ανακούφισι, ανασήκωσε τὸ γυρτὸ σῶμά της, τὸ στύλωσε στὴ ράχη τῆς καρέκλας, κι' ἀπόμεινε ἔτσι ξεκουράζοντάς το, ὕστερα ἀπ' τὸ πολύωρο σκύψιμο ἀπάνω στὸ σίδερο. Ἐβγαλε τὰ γυαλιά της, πού ἓνα κορδόνι στερέωνε στὸ κεφάλι της, ἓνα κορδόνι ἄσπρο χαμένο μέσα στ' ἄσπρα τὰ μαλλιά της, καὶ τὰ σκούπισε προσεκτικά, κι' ἀπόμεινε καὶ πάλι ἀκίνητη, μισοκλείνοντας τὰ ζαλισμένα μάτια της. Τὸ κορμί της στητὸ στὴ ράχη τῆς καρέκλας, τεζᾶτο μέσ' στὸ σφιχτὸ τσόχινο πολκάκι της, ἀνεβοκατέβαινε ἀλαφρὰ στὴ ρυθμικὴ ἀναπνοή, πού φούσκωνε μὲ κάποιον κόπο κάθε τόσο τὸ στηθος. Ἀπόμεινε ἔτσι κάμποση ὦρα, μὰ ξάφνου ἀνοίγοντας τὰ μάτια, ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὸ ρολοῖ, πού ξεπρόβαλλε πίσω ἀπ' τὴν γυαλένια πορτίτσα τοῦ πρασινοβαμμένου ξύλινου σπιτιοῦ ἀπάνω στὸ κομό, κι' ἀνασηκώθηκε μὲ μιᾶς.

— Οὐ! ἔντεκάμισυ κι' ὄλας! ψιθύρισε μονολογῶντας.

Πῆρε τὸ μεγάλο καλαμένιο πανέρι, μὲ τὰ ἄσπρορρουχα τῆς μουγάδας, ἔβαλε μέσα καὶ τὰ σιδερωμένα, κι' ἀργοβαδίζοντας τ' ἀπίθωσε ἀπάνω στὸ σεντοῦκι, δίπλα στὸ παράθυρο.

— Ἐρημ ζωή! . . . Ξαναψιθύρισε.

Κι' ἀλήθεια, ἔρημ ζωή! Πᾶνε τῶρα σαράντα χρόνια— ἀλήθεια, νὰ ἦταν μόνο σαράντα; Χάνει κανεὶς καὶ τὸ λογαριασιό! — πού ἦταν παντρεμένη, καὶ τί εἶδε; Τί ἀπόλαψε; Χωρὶς παιδιά, χωρὶς σκυλιά, μὲ τὸν Κωνσταντῖνο της μο-

νάχα, πού δὲν ἔβγαλε ποτέ του οὔτε μιὰ λέξη. Καλὸς ἄνθρωπος, καλόψυχος, καλόβουλος, οὔτε ἓνα πικρὸ λόγο ποτέ του, μα . . . . Αὐτὸ τὸ **μα** . . . . πόσες φορὲς δὲν τὸ εἶπε καὶ κοντοστάθηκε στὸ λαιμό της. Αὐτὸ τὸ **μα** . . . . τὸ ἀναμολόγητο, πόσα δὲν ἔλεγε στὸ μυαλό της καὶ πόσα δὲν ἔκρυβε στὴ σιωπὴ του!

Ἄνοιξε τὸ ἀπάνω τὸ συρτάρι τοῦ κομοῦ ἀναζητῶντας τὸ κουτὶ μὲ τὰ κουμπιά. Ψεύτισαν κι' αὐτὲς οἱ κλωστές. Δὲ μένει κουμπὶ γιὰ κουμπὶ σὲ κεῖνα τὰ δόλια τὰ ροῦχα! Μπὰ σὲ καλό! Τί γίνηκε κ' ἐκεῖνο τώρα; Χάθηκε κι' αὐτό; Ἄρχισε ν' ἀνοίγη ἓνα-ἓνα τὰ συρτάρια, βγάζοντας στίβες-στίβες τὰ ροῦχα. Ποῦ τῶχε βαλμένο ἢ καλότυχη; Τὰ ροῦχα, σεντόνια ἀνέγγιχτα ἀπὸ χρόνια, μαξιλάρια ὄλο κροσὲς καὶ κέντημα, νυχτικά καὶ πουκάμισα καὶ κάθε λογῆς ἀσπρόρουχα στιβάχθηκαν σιγὰ-σιγὰ ἀπάνω στὸ τραπέζι, γεμίζοντας τὸ σπίτι ἀπὸ μιὰ σύμμικτη μυρουδιά λεβάντας καὶ γαζίας καὶ γιασεμιοῦ, ποῦ χρόνια καὶ χρόνια τώρα ἔρριχνε ἀνάμεσα. Καὶ νά ταν ἐκεῖνα μονάχα; Ὅλο της τὸ προικιό, ἀνέγγιχτο ἀκόμη, κίτρινισμένο ἀπ' τὸν καιρό, ἦταν φυλαγμένο μέσα στὶς δυὸ μεγάλες κασσέλες, πού εἶχαν γιὰ μεντέρι στὴν κουζίνα, χῶρια ἐκεῖνα πού δωσε στὴν Ἀργυροῦλα τὴν ψυχοπαῖδα τους, σὰν παντρέφτηκε, χῶρια ὅσα κατάλυσε τὸ σπίτι, χῶρια ὅσα ὁ Κωνσταντῖνος κουβαλοῦσε κάθε τόσο ἀπ' τὸ μαγαζί.

Κρίμας τὰ ροῦχα! Τί θὰ τὰ κανε;

Κι' ἀμὲ τὸ σπίτι; Κι' ἀμὲ τὰ ἔπιπλα; Κι' ἀμὲ τὸ τόσο τὸ μπακιρικό;

Τὰ μάτια της ἐτριγύρισαν στὴν κάμαρα, καὶ τὸ κεφάλι ἐσείστηκε θλιβερά. Ἡ ντουλάπα της, ἡ ψηλὴ, ἡ καρυδένια ἢ ντουλάπα της, ἡ δίφυλλη, μὲ τὸ πλατὺ τὸ συρτάρι, ὄλο ἀτόφια καρυδιά, ἀσήκωτη, κι' ὁ λαβομαῖνος, κι' ὁ κομός, κι' ὁ γιοῦκος μὲ τὰ χράμια καὶ τὰ κιλίμια καὶ τὰ διπλὰ καὶ τρίδιπλα μεταξωτὰ παπλώματα, στίβα ὡς τὸ ταβάνι, καὶ τὰ πράματα τῆς σάλας, κ' ἐκεῖνα ἀτόφια καρυδιά μαυρισμένα ἀπ' τὸν καιρό, καὶ τὰ τόσα της τὰ γυαλικά, ἄγγιχτα καὶ κεῖνα, ὅπως τὰ πρωτοπῆρε, καὶ τ' ἀσημικό, τόσο βιὸς χαμένο!..

Τὸ σπίτι τῆς φάνηκε μὲ μιᾶς μεγάλο-μεγάλο κι' ἀπέ-
ραντο. Καὶ τάχα δὲν ἦταν; Στριμωμένο μέσα σ' ἓνα ἀπὸ
κεῖνα τὰ ἤσυχα στενά, στὴν ἀπάνω γειτονιά, πὺν ταχτικά
πάστρευαν τὸ καλντερίμι οἱ νοικοκυράδες κι' ἀσβέστωναν
τοὺς γύρους καὶ τὶς πεζοῦλες, ἓνα παλαιῖκὸ νοικοκυρόσπιτο,
προῖκα τῆς ἀπ' τὴν κυροῦλα τῆς, καὶ τί δὲν εἶχε, καὶ τί
τοῦ λειπε; Μὲ τὴν αὐλή του, τὴν παστρικά κι' ἀσβεστο-
μένη αὐλή του, μὲ τὸ πηγᾶδι του, τὶς ἀλτᾶνες καὶ τὶς γλά-
στρες πὺν παράστεκαν τὴν πράσινη αὐλόπορτα, τὸ χαγιάτι
του, τοὺς δυὸ πελώριους ὄντᾶδες του καὶ τὴν εὐρύχωρη
κουζίνα του, τὸ κατῶγι του, κι' ὅ τι χρειάζεται σὲ κάθε
σπίτι, μποροῦσε νὰ χωρέση φαμίλιες καὶ φαμίλιες, κι' ὡς
τόσο, νά, αὐτὴ κι' ὁ Κωνσταντῖνος, δυὸ κούτσουρα, τὸ
χαίρονταν μονάχα!

Ἄρχισε νὰ ξαναβάξῃ τὰ ροῦχα στὰ συρτάρια, ξεχνῶντας
τὸ κουτὶ πὺν ἔψαχνε, κι' ἀνασηκῶνοντας τὰ τελευταῖα, τὸ
βρῆκε ξάφνω ἀπάνω στὸ τραπέζι.

— Γεράματα, γεράματα! μουρμούρισε, χτυπῶντας μὲ τὰ
μαζωμένα δάκτυλα τὸ κούτελό τῆς.

Τόβαλε μέσ' στὸ πανέρι, καὶ τράβηξε κατὰ τὴν κουζίνα.

— Κόντεψα νὰ ξεχάσω καὶ τὸ φαί!

* *

Σὲ λίγο ἦρθε ὁ Κωνσταντῖνος. Ἄκουσε τὰ βήματά του
ἀπάνω στὶς πλάκες τῆς αὐλῆς, κ' ὕστερα στὴν ξυλένια
σκάλα, πὺν πατοῦσε ἀνάλαφρα, λὲς ἀπὸ φόβο μὴν τὴ χα-
λάσῃ. Ἄφησε τὰ λαστιχένια παπούτσια του ἔξω στὸ χαγιάτι
καὶ φόρεσε τὶς παντοῦφλες του, κάτι κενιητὲς βελουδένιες
παντοῦφλες, πὺν τὶς εἶχε ἡ ἴδια κεντήση, καὶ μπῆκε στὸ
σπίτι. Τῆς ἔρριξε μιὰ ματιά, σὰν καλημέρα, καὶ τράβηξε
κατὰ τὸ νεροχύτη. Ἐκεῖνη, ἀπὸ μιὰ παλιά συνήθεια, χω-
ρὶς μιλιὰ, πῆρε τὸν μπακιρένιο μαστραπᾶ, τὸν βούτηξε στὸ
πιθάρι κι' ἄρχισε νὰ τοῦ ρίχνῃ νερὸ γιὰ νὰ πλυθῇ, ψάχνον-
τας μὲ τ' ἄλλο χέρι νὰ βρῇ τὸ πεσκέρι πὺν κορεμῶταν δίπλα.

Κάθισαν κ' ἔφαγαν ἀμίλητοι, κ' ὕστερα ἐκεῖνη σηκώ-
θηκε νὰ ψήσῃ τὸν καφέ. Ὁ Κωνσταντῖνος, καθισμένος

στο μεντέρι, ἔστρηβε σιγά-σιγά ἓνα τσιγάρο, ταχτοποιώντας προσεκτικὰ τὸν καπνό, διπλώνοντας καὶ ξαναδιπλώνοντας τὸ τσιγαρόχαρτο, τραβώντας τις κλωστὲς ποὺ ἔξειχαν, τὸ ξάκρισε ὕστερα μὲ τὰ δόντια του, τὸ κόλλησε περνώντας το ἀνάλαφρα ἀπάνω στὰ χεῖλια του, ἔστρηψε ἐπὶ τέλους τὴν ἄκρη καὶ τὸ ἔβαλε στὸ στόμα. Τοῦ δωσε μὲ τὴν μασιὰ ἓνα καρβουνάκι, τ' ἄναψε, κι' ἀκουμπώντας στὸ ἓνα χέρι τὸ κεφάλι, τὸ ἀπόλαυσε σιγά - σιγά, μετρώντας λὲς τις ρουφηξιές. Ἦταν βέβαια γέρος πιά, ἐβδομηῆντα τόσων χρόνων, μὰ στὰ νειάτα του ἦταν ὄμορφος ἄνδρας, καὶ τὸδειχνε ἀκόμα. Τὸ ἄσπρο μουστάκι του ἐστέγαζε ἓνα κανονικὸ στόμα, ποὺ μόλις ἄνοιγε νὰ ρουφήξῃ τὸν καπνό, κ' ὕστερα ἀπόμεινε σὲ μιὰ ἡρεμία ἀναλλοίωτη, θαρρεῖς θεληματικά, καὶ τὰ μάτια του θολωμένα λιγάκι ἀπ' τὸ χρόνο, χαμηλώναν πρὸς τὰ κάτω ἐπίμονα, θέλοντας νὰ φτάσουν σὲ κάποιον βάθος ἀνεξερεύνητο. Ἦπιε τὸν καφέ του ἀμίλητος, κι' ἀμίλητος καὶ πάλι σηκώθηκε, φόρεσε τὰ παπούτσια του καὶ ξεκίνησε γιὰ τὸ μαγαζί.

* * *

Ἀπόμεινε καὶ πάλι μονάχη. Σήκωσε τὸ τραπέζι, ταχτοποίησε τὰ πράματα, καὶ στάθηκε στὸ νεροχύτη νὰ πλύνῃ τὰ πιάτα. Μὰ τὰ χέρια της, τὰ δουλεύτάρικα καὶ νοικοκυρῖσια χέρια της, εἶχαν σήμερα βαρύνῃ ἀκατανόητα. Ἐνα πιάτο τῆς γλίστρισε, καὶ παρὰ λίγο νὰ σπάσῃ, πιτσιλίζοντας τὴν μὲ θερμό. Μιὰ ἀλλοιώτικη ψυχικὴ διάθεση ἄρχισε νὰ τὴν κυριεύῃ, σὰ νύστα, σὰ στενοχώρια, καὶ βαρετὰ ξέπλυνε γρήγορα τὰ πιάτα, καὶ παίρνοντας τὸ πανέρι μὲ τ' ἄσπρόρρουχα, βγῆκε στὸ χαγιάτι, κ' ἄρχισε νὰ τὰ διορθώῃ. Μὰ τὸ βελόνι δὲν ἐπῆγαινε, κ' ἐκέντησε τὸ δάχτυλό της. Τὸ τσίμπημα, ποὺ ἄλλοτε οὔτε θὰ τόνοιωθε, τῆς προξένησε ἓνα παράξενο πόνο. Τὰ μάτια της θόλωσαν καὶ δυὸ δάκρυα κατέβηκαν στὰ ρυτιδωμένα μάγουλα κ' ἐκύλυσαν στὸ πολκάκι της, χωρὶς νὰ τὰ σκομπήσῃ, κι' ἄξαφνα ἓνα παράπονο σιγὸ κι' ἀκατανόητο τὴν πῆρε κι' ἄλλα δάκρυα τῆς βούρκωσαν τὰ μύτια. Κι' αὐτὸς ὁ Κωνσταν-

τινος! Ούτε ένα λόγο, ούτε μιὰ κουβέντα, Θεέ μου συγχώρεσέ με!

Δὲν εἶχε πιά κέφι γιὰ δουλειά! Ἔβαλε μέσα τὸ πανέρι καὶ τριγύρισε ὕστερα ἄσκοπα στὴν αὐλή, κορφολογώντας τὰ λουλούδια, σκαλίζοντας τὶς ἀλτᾶνες, μὰ τὸ μυαλό της ἦταν μακριά, κι' αὐτὴ δὲν ἤξερε ποῦ.

Πέρασε τ' ἀπόγεμα ἀνόρεχτα, σὲ χίλιες δουλιές ποῦ ξεσκάλισε, κι' ἄφησε μισοτελειωμένες, κ' ἦρθε τὸ βράδι. Ἔστρωσε καὶ πάλι τὸ τραπέξι καὶ πρόσμεινε τὸν Κωνσταντῖνο, ποῦ ξάργησε λιγάκι στὸν καφερέ.

Τὸ δειπνο ἦταν λιτό καὶ σύντομο, μὰ ἀπόψε τῆς φάνηκε ἀτέλειωτο. Μόλις τσίμπησε ἀνόρεχτα δυὸ πηρουγιές ἀπ' τὰ βλαστάρια, ποῦ μὲ τόση ὄρεξη καὶ τόση ὑπομονή εἶχε τὸ πρωτὶ παστρέψη. Ἐνα παράξενο χασμουρητὸ τῆς ἔκοψε τοὺς ἀρμούς. Τέλειωσε γλήγορα τὴ δουλειά της κι' ἀκολούθησε τὸν Κωνσταντῖνο στὴν κρεβατοκάμαρα. Ἐκεῖνος εἶχε κι' ὄλας ἀποκοιμηθῆ, κ' ἦ βαρειά ἀνάσα του ἀνασῆκωνε ρυθμικὰ τὸ πάπλωμα. Ἔπεσε κ' ἐκεῖνη δίπλα του, μὰ δὲν μπόρεσε ν' ἀποκοιμηθῆ. Τὰ μάτια της ἦταν στυλωμένα, ὀρθάνοιχτα, κ' ἦ ἡ ἴδια στενοχώρια, ποῦ νοιωθε τ' ἀπόγεμα, ἄρχισε καὶ πάλι νὰ τὴν κυριεύη...

Μέσα στὴν ἡσυχία κάμαρα τριγύριζε ἀκόμα ἡ μυρωδιὰ τῆς λεβάντας, ποῦ εἶχαν ἀφήσει τὰ ρούχα τὸ πρωτὶ, καὶ τὸ μυαλό της ξαναγύρισε πάλι σ' ὅλην τὴν ἄσκοπη ἐκεῖνη ζωὴ τῶν σαράντα χρόνων. Θυμῆθηκε, σὰν πρωτοπῆγε νύφη σ' ἐκεῖνο τὸ σπιτάκι, στὴν ἴδια κάμαρα, στὸ ἴδιο τὸ κρεβάτι, μὲ τόσα ὄνειρα, μὲ τόσες ἐλπίδες γιὰ τὴ ζωὴ, καὶ τώρα, ὕστερα ἀπὸ σαράντα χρόνια, ξαναβρισκόταν ἀκόμα ἐκεῖ, σὰν νὰ ἦταν ἡ ἴδια ἡ ὥρα, πλάι-πλάι μὲ τὸν Κωνσταντῖνο, ἀλαφοτρέμοντας στὸ ἄγγιγμά του. Καὶ τώρα ἐκεῖνος κοιμῶνταν δίπλα της, μὰ ἦταν σὰν νὰ μὴν ἦταν κ' ἐκεῖνη μονάχη, λές, καταμόναχη, χωρὶς μιὰ κουβέντα, χωρὶς... Ἡ σκέψη κοντοστάθηκε, μιὰ στιγμή, καὶ συνέχισε, χωρὶς... ἕνα παιδί. Κάμποσα χρόνια ξεγελάστηκε μὲ τὴν ψυχοπαῖδα τοὺς τὴν Ἀργυροῦλα, μὰ σὰν τὴν πάντρεψαν κ' ἐκεῖνη, ἀπόμεινε καὶ πάλι μονάχη. Δὲ θέλησε νὰ πάρῃ ἄλλη, νὰ

τὴν ἀναστήση, νὰ τὴν πονέση κ' ἐκεῖνη, κ' ὕστερα νὰ τὴν παντρέψῃ καὶ νὰ τῆς φύγῃ! "Ὁ τι κι' ἂν κάνῃς, ξένο αἶμα δὲν πονάει!

*
* *

"Ἡ ἀνάσα τοῦ Κωνσταντίνου βαριά καὶ ρυθμικὴ δίπλα τῆς, τῆς ἔκανε κακό. "Ἐνοιωσε μιὰ μεγάλη ὀργὴ ἔξαφνα μέσα τῆς, πού τόσα χρόνια μεγάλωνε βουβή, γιὰ τὸν ἄντρα ἐκείνον τὸν ἀμίλητο, ὄλο καὶ πιὸ ἀμίλητο ὅσο περνοῦσαν τὰ χρόνια, πού δὲν κατώρθωσε νὰ τῆς δώσῃ τὴ μόνη ἀπόλαυση τῆς ζωῆς, ἓνα παιδί, πού τόσο εἶχε ἐπιθυμήσῃ. "Ἐνα παιδί, ἓνα παιδί δικό τῆς, πού θὰ εἶχε γεμίσῃ τὴ ζωὴ τῆς, πού νὰ τὴν εἶχε πονέσῃ καὶ νὰ τὴν εἶχε ἀγαπήσῃ. "Ἐνα παιδί, πού τώρα θὰ ταν μεγάλο, κι' αὐτὴ στὰ γεράματά τῆς, τὰ φοβερὰ ἔρημικὰ γεράματά τῆς, θὰ ξερε πὼς ἢ καρδιά τῆς θὰ εἶχε πάντα μιὰν ἐλπίδα καὶ τὸ κορμί τῆς ἓνα ἀπακοῦμπι. "Ἐνα παιδί, ἓνα παιδί, πού νὰ τῆς κλείσῃ τὰ μάτια σὰν πεθάνῃ, καὶ ν' ἀνάψῃ ἓνα κερὶ στὸ τάφο τῆς!

"Ἡ ἰδέα τοῦ θανάτου τὴν ἐτρόμαξε, κ' ἐζήτησε κάποιον γύρω τῆς. "Ὁ Κωνσταντῖνος βαριανάσαινε ἡρεμὸς στὴ μακαριότητα τοῦ ὕπνου του. Εἶδε μὲ μιᾶς τὸν ἑαυτὸ τῆς τόσο μόνάχο, κι' ἀπελπισμένη, μπρουμουτίζοντας στὸ μαξιλάρι, ἀρχίνησε νὰ κλαίῃ σιγαλά, παραπονιαρικά στὴν ἀρχή, μουσκευοντάς το, κ' ὕστερα ἀσυγκράτητα, ξεσπώντας σὲ δυνατοὺς λυγμούς.

"Ὁ Κωνσταντῖνος μισοξύπνησε κι' ἀνάγειρε, μὴν καταλαβαίνοντας.

— Τί ἔπαθες, βρὲ γυναῖκα; τί ἔπαθες;

Αὐτὴ δὲν τοῦ ἀποκρίθηκε, μ' ἀποτραβήχτηκε μὲ βία κ' ἔξακολούθησε νὰ κλαίῃ, τραυλίζοντας ἀσυνείδητα μέσ' στὸ θρήνο τῆς «... ἓνα παιδί!... ἓνα παιδί!...»

«"Ἐνα παιδί!... "Ἐνα παιδί!...» τὰ λόγια αὐτὰ ἐτρόπησαν σὰν μαχαιριές τὴν καρδιά τοῦ Κωνσταντίνου, καὶ τοῦ ξεμάτωσαν μιὰ παλιὰ πληγὴ. «"Ἐνα παιδί!.. "Ἐνα παιδί!...» Τ' ἀμίλητα τὰ χεῖλια του στρήφτηκαν σὲ μιὰν ἔκφραση πικρίας, κι' ἢ κακία του, ἢ κακία ποῦ τόσα χρόνια τοῦ

σφραγίζε τὰ χεῖλη, γιατί ἤξερε καλά, κ' ἄς μὴν τό λεγε, πὼς γιὰ τὴν ἔλλειψη τοῦ παιδιοῦ τὸ σφάλμα δὲν ἦταν δικό του, ἢ κακία του θέλησε μὲ μιᾶς νὰ ξεσπάσῃ, καὶ νὰ τῆς φωνάξῃ ἐπὶ τέλους τὸν πόνο του, πὺν τόσο ἀργὰ κ' ἐκείνη ἔνοιωθε καὶ πὺν τοῦ εἶχε μαράνη τὴν καρδιά, καὶ νὰ τῆς πετάξῃ στὸ πρόσωπο τὸ λόγο, πὺν τόσες φορὲς ἔφτασε στὰ χεῖλη του, κὶ ἀπόμεινε ἐκεῖ!

Ἐκείνη ἐξηκολουθοῦσε νὰ σπαράξῃ, φωνάζοντας ἀνάμεσα στοὺς θρήνους, σὰν διαμαρτυρία καὶ σὰν ἐπίκληση σὲ κάποια δύναμη ἀνωτέρα, «Ἐνα παιδί!... Ἐνα παιδί!...»

Τότε ὁ Κωνσταντῖνος, ὁ κακὸς κὶ ὁ ἀμίλητος Κωνσταντῖνος, ἀκούγοντας καὶ πάλι τὴν τρομερὴ αὐτὴ κραυγὴ τῆς ἀπελπισίας, πὺν ἔβγαινε ἀπὸ τ' ἄγωνα ἐκεῖνα στήθια, ἔνοιωσε μιὰν ἀπέραντη λύπη μέσ' στὴ ψυχὴ του καὶ μιὰ βαθιὰ μετάμελεια, καὶ μιὰ τύψη γιὰ τὴν τόση, τὴν παλιὰ κὶ ἀνομολόγητη κακία του. Τί τοῦ ἔφταιγε ἢ δύστυχη ἐκείνη; Ἔτσι τὸ θέλησε ὁ Θεός! Μιὰ παλιὰ τρυφερότης, πὺν νόμιζε ἀπὸ τόσα χρόνια σβυσμένη ξανάθαλε μὲ μιᾶς μέσα του, κ' ἔνοιωσε νὰ λυώνῃ, νὰ σβύνῃ, νὰ χάνεται, καὶ τὸ τελευταῖο ἀπομεινάρι τῆς κακίας του. Ἐγειρε στὸ γέρικο καὶ μαραμμένο καὶ πονεμένο κορμί, πὺν εἶχε κρατήσῃ νιὸ καὶ χαρούμενο στὴν ἀγκαλιά του, τὸ κακόμοιρο ἐκεῖνο κορμί πὺν τάραζαν τώρα οἱ λυγμοί, τ' ἀγκάλιασε μὲ τὰ γέρικα κ' ἐκεῖνα χέρια του, κὶ ἀκουμπῶντας τὸ πρόσωπό του στὸ πρόσωπό της, ἄρχισε νὰ κλαίῃ σιγὰ-σιγὰ μαζί της, ξεσπώντας σαράντα χρόνων πίκρα καὶ καῦμό κὶ ἀπογοήτευση γιὰ τὸ παιδί, πὺν τόσα χρόνια τὸ πρόσμενε, καὶ τὸ λατάρησε, καὶ τ' ἀναζήτησε, καὶ πὺν δὲν ἦρθε ποτέ. Κὶ ἀπόμειναν ἔτσι ἀγκαλιασμένοι σ' ἕνα ἄγωνα ἀγκάλιασμα, πὺν τοὺς ἔνωσε πιά γιὰ πάντα στὴ στερνὴ ἄσκοπη καὶ θλιβερῇ ζωῇ τους.